

**JAARVERSLAG
CVDK 2020**

Han Polman

Inhoud

[Volgende](#)

Inhoud jaarverslag

Een bewogen jaar

We hebben een bewogen jaar achter de rug. Een jaar waarin COVID-19 hard toesloeg, ook in Zeeland. En op het moment dat ik dit schrijf, is de coronacrisis nog niet voorbij. Die coronacrisis loopt als een soort rode draad door dit jaarverslag. Is ook niet zo gek, in een groot deel van het jaar verliep vrijwel alles anders dan we gewend zijn.

Sinds de watersnoodramp in 1953 maakten we niet zo'n enorme crisis mee. Inwoners van onze provincie verloren dierbaren, mensen in de zorg verrichtten bijzondere inspanningen, veel bedrijven in belangrijke sectoren hebben het ondanks steun heel moeilijk. En binnen de Veiligheidsregio Zeeland wordt met vereende krachten samengewerkt.

Vlak vóór die coronacrisis bleek dat de marinierskazerne niet naar Zeeland kwam. Bussen vol verontwaardigde Zeeuwen trokken op naar Den Haag. En mede daardoor hebben we, ook in deze crisistijd, goede compenserende afspraken kunnen maken. U leest erover in dit jaarverslag.

Daarin leest u ook over ontmoetingen – die vaak digitaal waren en soms op anderhalve meter afstand. Ontmoetingen met ambassadeurs, met oude en nieuwe burgemeesters, met organisaties, met mensen uit de zorg. Met Zeeuwen ook vooral.

Hierover en nog veel meer leest u in mijn jaarverslag 2020.

Han Polman
commissaris van de Koning in Zeeland

Bekijkt u dit jaarverslag op een tablet of mobiele telefoon? Houd deze dan voor de beste weergave in portrait-modus (rechtopstaand).

01

Cover

02

Inhoud

03

De kazerne die niet kwam

04

Ambassadeurs

05

Koninklijk Huis

06

Hoe corona het jaar bepaalde

07

FFA + 75 jaar VN

08

Het compensatiepakket

09

Burgemeestersbenoeming

10

Ontmoetingen, werkbezoeken en onderscheidingen

11

Nevenfuncties

12

Integriteit en rijkstaken

13

Vooruitblik

Terug naar het begin

Cover

De kazerne die niet kwam

“Op een gegeven moment ben je ervaren genoeg om te weten dat de hazen lopen zoals ze lopen. Dan moet je je verontwaardiging laten zien, je boosheid.”

Half januari tweette een doorgaans goed geïnformeerde journaliste het gerucht dat de verhuizing van de Marinierskazerne naar Vlissingen niet door zou gaan. Was de oorspronkelijke reactie van de Zeeuwen nog het fronsen van de wenkbrauwen (“we hebben duidelijke afspraken met het Rijk”), al snel ging dat over in onverholen boosheid. Zeker toen het gerucht uiteindelijk werd bewaarheid.

Direct na die eerste tweet werd er vanuit het Zeeuwse contact opgenomen met Defensie. Om 'even' te horen dat het gerucht onzin was. Maar de ontkenning volgde niet, overigens net zo min als dat staatssecretaris Visser direct toegaf dat het gerucht klopte. Onbestaanbaar, volgens Polman.

Bizar

"Het is bizar hoe het gegaan is. Het kon gewoon niet waar zijn. Verschillende gemeenten waren in diezelfde tijd nog bezig de komst van oefenterreinen voor te bereiden... Maar we herpakten ons snel. In heel goede samenwerking met de gemeente Vlissingen hebben we meermaals en op alle niveaus contact gezocht met Den Haag – ambtelijk en bestuurlijk, persoonlijk en met brieven. En steeds met dezelfde vraag: wij gaan ervan uit dat de kazerne gewoon komt maar de geruchten worden nu wel heel sterk. Kunt u aan ons bevestigen dat de marinierskazerne over een aantal jaren in Vlissingen staat?' Die vraag stelden we, vanuit de Provincie gedeputeerde Dick van der Velde en ik, aan Defensie, aan het Kabinet en aan Mark Rutte persoonlijk."

Slag in het gezicht

Hoewel alle seinen op rood stonden, volhardden de Zeeuwen in hun geloof dat de kazerne zou komen. Tot staatssecretaris Visser op de avond van 11 februari, krap een maand na het eerste gerucht, toegaf dat wat haar betreft de verhuizing zou worden afgeblazen. Een slag in het gezicht van de Zeeuwse bestuurders – die fel van zich afbeten. "We hebben het ook politiek-bestuurlijk geladen en op de hoogste nationale politieke agenda gekregen. Daarnaast hadden we in de afgelopen jaren domweg afspraken gemaakt met verschillende bewindslieden; contracten en uitvoeringsovereenkomsten getekend."

De commissaris maakte indruk met zijn optreden in het televisieprogramma Buitenhof, waarin hij voor een bestuurder ongekend hard (“we zijn besodemieterd”) uithaalde naar het Kabinet. "Op een gegeven moment ben je ervaren genoeg om te weten dat de hazen lopen zoals ze lopen. Dan moet je je verontwaardiging laten zien, je boosheid. Dat was dus een bewuste strategie, maar ook zeer gemeend. Er is niets gespeeld in dit hele verhaal."

Contractbreuk

Wat misschien nog wel het meest stak, was dat Zeeland in de loop der jaren een handvol Rijksdiensten had zien verdwijnen. "Daar hebben verschillende leden van verschillende kabinetten over gezegd: *ja, maar jullie krijgen de MarKaz*. Dat was de worst die ons altijd was voorgehouden, het doekje voor het bloeden. En dat gegeven maakte de situatie ook breder dan alleen Defensie. Dat maakte het een probleem van het hele Kabinet. Daarom konden we de politieke druk ook opvoeren en zeggen: jullie kunnen dit niet eenzijdig zomaar besluiten. Dan pleeg je contractbreuk en schaad je het vertrouwen van de Zeeuwen in de politiek, in de overheid. Jullie wekken hiermee de indruk dat alles buiten de Randstad er niet toe doet en dat afspraak is afspraak voor het Rijk blijkbaar niet geldt. Hoe denk je dat mensen in Groningen, Friesland of Limburg hiernaar kijken? Want, laten we wel zijn, de regering heeft de regio's hard nodig bij het realiseren van verschillende doelen op allerlei terreinen."

Bussen vol Zeeuwen

De duidelijke Zeeuwse woorden kwamen aan in het Haagse, al besloot de Tweede Kamer uiteindelijk in te stemmen met een andere locatie voor de kazeme uit Doorn. Maar met dank aan de politieke druk – daarbij geholpen door bussen met Zeeuwen die naar Den Haag gingen – werd er een dubbelbesluit genomen. De kazerne ging dan weliswaar niet naar Zeeland maar de regio moest daarvoor ruimhartig worden gecompenseerd. En zo geschiedde. Zie daarvoor elders in dit Jaarverslag.

Ambassadeurs

Volgende

Ambassadeurs – gasten uit fascinerende landen

“Ieder jaar zijn er wel nieuwe ambassadeurs die Nederland goed willen leren kennen. Dat doen ze doorgaans onder meer door een rondje langs de provincies te maken.”

Door het jaar heen ontvangt de commissaris van de Koning ambassadeurs uit de hele wereld in Middelburg. Zo kwam dit jaar onder meer de ambassadeur van de Oekraïne naar de Abdij. Wat bespreekt Polman eigenlijk zoal met die ambassadeurs?

Je bent als commissaris van de Koning niet alleen voorzitter van de colleges van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, je bent in jouw provincie ook vertegenwoordiger van de regering. Zo dus ook Han Polman. “Ieder jaar zijn er wel nieuwe ambassadeurs die Nederland goed willen leren kennen. Dat doen ze doorgaans onder meer door een rondje langs de provincies te maken.”

De afdeling Kabinetszaken van de commissaris bereidt zo'n ontmoeting voor, in afstemming met het ministerie van Buitenlandse Zaken. “Uiteraard laat ik mij vooraf informeren over de persoon van de ambassadeur zelf en over zijn of haar land van herkomst. Maar ook over de relatie tussen beide landen bijvoorbeeld, en – waar mogelijk – over de relatie tussen dat land en Zeeland.”

Het gesprek kan alle kanten opgaan, zo blijkt. “Soms willen ze weten hoe wij bepaalde zaken aanpakken, omdat ze zich in eigen land met soortgelijke problemen geconfronteerd zien. Denk aan opgaven die wij hier ook hebben op het gebied van water en energie. Maar soms breng ik ook economische belangen onder de aandacht of wijs ik de ambassadeur op Zeeuwse bedrijven waar hij of zij toch eens speciaal naar zou moeten kijken. Net zoals zij soms extra geïnteresseerd zijn in de logistieke kansen die Zeeland vanwege de haven heeft voor bedrijven uit hun land. Anderen zijn weer nieuwsgierig naar de Four Freedoms en de Roosevelt Foundation of hoe we bestuurlijk functioneren. Geen gesprek is hetzelfde.”

Afgelopen jaar was onder meer de ambassadeur uit de Oekraïne op bezoek. Een broze democratie, een fascinerend land, volgens de commissaris. En een land dat tegelijkertijd vergelijkbare vraagstukken als de onze kent. “We hebben gesproken over de havenontwikkeling in het zuiden van de Oekraïne en hoe zij kunnen leren van North Sea Port. Iets heel anders is dat ook zij hun best moeten doen om jongeren in hun eigen land te houden en om goed onderwijs te bieden. Dat zijn zaken die voor ons – weliswaar op veel kleinere schaal – heel herkenbaar zijn. Dat maakt zo'n gesprek extra interessant.”

Koninklijk Huis

Koninklijk Bezoek

Het was die 8e juli een behoorlijke verrassing voor André Kort van buitensportbedrijf De Zeeuwse Gasten uit Burgh-Haamstede en Gabriël Coppoolse van Ons Buiten in Oostkapelle. Opeens stonden ze oog in oog met koningin Máxima, die voor een verrassingsbezoek aan toeristische ondernemers naar Zeeland was gekomen. De commissaris leidde de gesprekken tussen de koningin en de ondernemers die zwaar getroffen werden door de coronamaatregelen.

Natuurlijk is het ook interessant voor de media die vooral geïnteresseerd zijn in het koningshuis of meer ceremoniële aangelegenheden. De royaltyverslaggevers kregen geen genoeg van de majesteit wier felgele pak mooi afstak tegen de groene Zeeuwse natuur. Ook de gasten op camping Ons Buiten keken heel vreemd op toen ze zich realiseerden dat ze het goed zagen: het was écht de koningin die voorbijkwam.

Voor commissaris Polman, die de leden van het koninklijk huis doorgaans ontvangt als ze in Zeeland op bezoek zijn, is dat anders. Die ziet vooral ook het effect dat uitgaat van zo'n koninklijk bezoek, de aandacht die het ook Zeeland oplevert. "Al snel na het uitbreken van de coronacrisis heeft de Veiligheidsregio samen met onze gedeputeerden De Bat (economie) en Van der Velde (toerisme) een aantal taakgroepen opgericht die keken en kijken naar wat we samen kunnen doen op het terrein van economie, horeca en toerisme: wat in die sectoren de noden zijn en wat mogelijke oplossingen. Het was heel goed die onder de aandacht van de koningin te brengen. Zij heeft natuurlijk allerlei contacten. Daarnaast geeft zo'n bezoek aan Zeeuwse zijde een impuls aan de samenwerking tussen de ondernemers. Die vonden elkaar al goed maar zo'n bezoek maakt toch altijd weer extra energie los bij mensen."

En vergeet ook niet dat de koning iedere week de minister-president ontvangt en nationaal en internationaal heel veel mensen ontmoet, benadrukt de commissaris. "Dat zijn niet altijd de plaatjes die worden gepubliceerd. De koning en de koningin vertegenwoordigen ons land, ze zijn onze belangrijkste ambassadeurs en ze hebben een enorm netwerk. Dus zaken die je meegeeft – dat merk ik ook – daar doen ze wat mee. Ook in die zin is het inhoudelijk van betekenis."

Werkbezoek toerisme en vrije tijd

Hare Majesteit Koningin Máxima bracht op woensdag 8 juli een werkbezoek aan de toeristische sector in Zeeland. Het werkbezoek stond in het teken van de impact van de coronamaatregelen op bedrijven in het toerisme en het vrijetijd domein. Het werkbezoek startte bij klimbos Zeeuwse Helden in Westenschouwen waar koningin Máxima sprak met ondernemers, de provincie Zeeland en ondernemersorganisatie Impuls Zeeland.

Aansluitend bezocht koningin Máxima camping Ons Buiten in Oostkapelle. Tijdens een wandeling over het terrein kreeg de koningin uitleg over de investeringen die zijn gedaan voor meer capaciteit aan sanitaire ruimtes, de nieuwbouw van zwem- en wellnessfaciliteiten en over de activiteiten die in de buitenlucht aan kleine groepen worden aangeboden. Daarnaast nam koningin Máxima deel aan een rondetafelgesprek met vertegenwoordigers van onder meer de provincie, de veiligheidsregio en de GGD. In dit gesprek werd onder andere gesproken over de economische impact van de coronacrisis op de Zeeuwse vrijetijdseconomie, de knelpunten in de toeristische sector en de initiatieven om ondernemers aan elkaar te koppelen.

2020, een jaar om van te leren

Hoe corona het jaar bepaalde...

In maart dit jaar kreeg Nederland te maken met een crisis van ongekende omvang. Door COVID-19 kwam de wereld in één klap tot stilstand. De coronacrisis ontwrichtte het openbare leven en spaarde ook Zeeland niet. Het werd een onzeker en moeilijk jaar vol uitdagingen. De commissaris beschouwt.

“We hebben een vreemd jaar achter de rug. Natuurlijk hoopt iedereen dat het nieuwe jaar een goed werkend vaccin meebrengt. 2021 wordt hopelijk ook een jaar van perspectief. Een jaar waarin we de positieve lessen die we uit het afgelopen periode trokken, kunnen behouden. Thuiswerken is er daar één van. Hoewel er niets boven menselijk contact gaat, zal het (gedeeltelijk) thuiswerken blijven. Dit biedt ook weer kansen voor Zeeland: meer mensen zullen ervoor kiezen om in Zeeland te (blijven) wonen.”

Provinciale Staten

De commissaris van de Koning is zowel voorzitter van Gedeputeerde als van Provinciale Staten. De laatste zou je landelijk kunnen vergelijken met de Tweede Kamer of lokaal met de gemeenteraad. Ook voor Provinciale Staten was het een enerverend jaar.

“Daarnaast zagen we hoe kwetsbaar wij als mens eigenlijk zijn. Vanuit die gedachte moeten we nu opnieuw keuzes maken over zaken die voorheen vanzelfsprekend waren. Voor mijzelf betekent het dat contact belangrijk is. Het is cruciaal om naar elkaar te blijven omkijken. In coronatijd moet je ook creatiever zijn om dit contact te behouden. Dan blijkt er veel mogelijk, kijk maar naar de samenwerking tussen ondernemers en overheden die een impuls kreeg. We kunnen alleen problemen overwinnen door het samen te doen. Ik hoop dat dit gedachtegoed ook na de crisis blijft.”

“Van de bezoeken gerelateerd aan corona maakten de werkbezoeken aan de Zeeuwse ziekenhuizen, die ik samen met gedeputeerde Harry van der Maas deed, de meeste indruk op mij. In het ADRZ zette het verplegend personeel zich enorm in om patiënten op een zo menswaardig mogelijke manier op te vangen. Eén van de verpleegkundigen van Zorgsaam vertelde dat ze niet alleen de patiënten behandelen en verzorgen, maar tegelijk ook psychologisch medewerker voor het thuisfront moeten zijn door verbinding mogelijk te maken via een smartphone. Dat had zo'n grote impact op het vaak jonge verplegend personeel, dat raakte mij. Het was ogenschijnlijk rustig in beide ziekenhuizen terwijl ze het ontzettend druk hadden. In november bezochten we ADRZ en Zorgsaam nog eens. Wat mij opviel, was hoe gedisciplineerd en ordelijk het er was. De zorg was ontzettend goed georganiseerd.”

FFA + 75 jaar VN

Four Freedoms Awards + 75 jaar VN

Op 6 januari 1941 hield president Roosevelt zijn 'State of the Union', waarin hij het Amerikaanse congres, en daarmee het Amerikaanse volk, opriep niet afzijdig te blijven van de strijd in Europa. Hij riep Amerika en de bondgenoten niet op om te strijden tégen iets, maar vóór iets: het herstel van de democratische waarden, de 'Four Freedoms'. In zijn toespraak zei Franklin Roosevelt dat democratie alleen tot bloei kan komen als ieder mens het recht heeft op vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst en gevrijwaard is van gebrek en van vrees.

Dit jaar zou Middelburg het middelpunt zijn van de Four Freedoms Awards. Het belooft een extra bijzondere editie te worden, omdat de Verenigde Naties (VN) dit jaar 75 jaar bestaan. Helaas ging de uitreiking niet door vanwege de coronacrisis.

Met dank aan de grote inzet van veel betrokkenen was het gelukt de secretaris-generaal van de VN António Guterres naar Middelburg te halen. Guterres had zijn komst bevestigd, maar het coronavirus gooide ook hier roet in het eten. De Roosevelt Foundation kon niet anders dan het besluit nemen om de uitreiking dit jaar niet door te laten gaan. Han Polman: "Ontzettend jammer, zeker in een jaar waarin de VN 75 jaar bestaat." Hoe vervelend ook, van uitstel komt in dit geval geen afstel. Inmiddels is besloten de awards in 2021 op 31 maart in Middelburg uit te reiken. Hoe precies is op dit moment (december 2020) nog niet helemaal duidelijk.

De tijd zal het leren of de uitreiking volledig of gedeeltelijk digitaal zal zijn. "In het begin hoopten we nog dat we de awards later in het jaar zouden kunnen uitreiken. Maar achteraf gezien bleek dat onmogelijk. Zo'n uitreiking vraagt ook om een zorgvuldige voorbereiding en mensen hebben volle agenda's."

Naast het uitreiken van de awards zoekt de Roosevelt Foundation ook naar kansen voor Zeeland. Zo biedt de stichting Zeeuwse bedrijven, kennisinstellingen en musea die belangstelling hebben aan om mee te gaan naar de Verenigde Staten. We komen dus niet alleen voor de uitreiking van de Four Freedoms Award, maar combineren dat zo mogelijk met werkbezoeken voor instellingen en bedrijven uit Zeeland die gebruik kunnen maken van de connecties vanuit de Roosevelt Foundation."

Twee jaar geleden bezochten een aantal bedrijven op uitnodiging van de stichting de staat Michigan. Daar emigreerden veel Zeeuwen in de negentiende eeuw naartoe. "Die bedrijven doen naar aanleiding van hun bezoek nog steeds goede zaken."

Vier vrijheden

Op 6 januari 1941 hield president Roosevelt zijn 'State of the Union', waarin hij het Amerikaanse congres, en daarmee het Amerikaanse volk, opriep niet afzijdig te blijven van de strijd in Europa. Hij riep Amerika en de bondgenoten niet op om te strijden tégen iets, maar vóór iets: het herstel van de democratische waarden, de 'Four Freedoms'. In zijn toespraak zei Franklin Roosevelt dat democratie alleen tot bloei kan komen als ieder mens het recht heeft op vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst en gevrijwaard is van gebrek en van vrees.

Op 6 januari ondertekenden de Roosevelt Foundation en de stichting Vrijheidscolleges een samenwerkingsovereenkomst. Doel: een groter publiek bewustmaken van de waarde van vrijheid.

Uitreiking Four Freedoms Awards verplaatst

Elk jaar reikt de Roosevelt Foundation de Four Freedoms Awards uit. In de even jaren in Middelburg en in de oneven jaren in New York. De Four Freedoms Awards worden uitgereikt aan mannen, vrouwen en organisaties die op inspirerende wijze invulling geven aan de Vier Vrijheden van Franklin Delano Roosevelt.

Het Compensatiepakket

Het compensatiepakket

“Als je kijkt naar de breedte van het pakket, dan hebben we dat te danken aan onszelf. Aan de Zeeuwen.”

Zeeland heeft de Wind weer in de Zeilen

Eerder in dit jaarverslag was al te lezen dat de marinierskazerne definitief van de baan was. Meteen liet Zeeland een niet mis te verstaan tegengeluid horen. De boodschap was duidelijk: de imagoschade is groot en Zeeland moet ruimhartig worden gecompenseerd. Een pittige klus voor speciaal adviseur Bernard Wientjes die in juni zijn advies Wind in de Zeilen presenteerde.

Het Rijk moest toegeven dat het de fout was in gegaan en dat er niets anders op zat dan over de brug te komen. Staatssecretaris Knops (BZK) was degene die namens het kabinet zou proberen het geschonden vertrouwen te herstellen. Samen met Provincie, waterschap Scheldestromen en gemeente Vlissingen ging hij op zoek naar iemand die de opdracht zou krijgen te onderzoeken waaruit een haalbaar en samenhangend compensatiepakket zou kunnen bestaan. Polman: “De relatie met Den Haag was zodanig bekoeld dat er bemiddeling nodig was om elkaar weer te kunnen vertrouwen. Met het kabinet bespraken we aan welke eisen een adviseur moest voldoen om het proces te leiden. Die vonden we in Bernard Wientjes.”

Wientjes ging voortvarend te werk. Hij sprak met talloze Zeeuwse bedrijven, maatschappelijke organisaties, het onderwijs, overheden en andere betrokken organisaties. Om te oordelen waar in Zeeland mogelijkheden lagen, waar de noden zaten en hoe hij zou kunnen komen tot een breed, structuurversterkend compensatiepakket dat gelijkwaardig zou zijn aan wat de marinierskazerne Zeeland zou hebben opgeleverd. Daarnaast bezocht hij regelmatig de ministeries in Den Haag. Want daar moest de invulling voor het pakket natuurlijk écht vandaan komen. Die moesten het betalen!

In juni presenteerde Wientjes zijn eindrapport 'Wind in de Zeilen'.

Nu, een half jaar later, zijn de eerste resultaten van het compensatiepakket zichtbaar. Han Polman: “Als je kijkt naar de breedte van het pakket, dan hebben we dat te danken aan onszelf. Aan de Zeeuwen.” Hoewel het compensatiepakket over het algemeen wordt gesteund, blijven er ook geluiden te horen over gemiste kansen. Volgens sommigen geldt dat bijvoorbeeld voor de Westerscheldetunnel. “Dat de Westerscheldetunnel tolvrij moet worden is een bestaande afspraak. De vraag was echter of het bedrag dat ervoor nodig is om dat snel te realiseren, overeen zou komen met de beoogde effecten van de marinierskazerne.” Dat bleek niet het geval. Wientjes concludeerde dat dit bedrag beter besteed kon worden aan de werkgelegenheid in Zeeland. “Ondertussen werken we door aan het eerder tolvrij maken van de tunnel.”

Wat zit er in het compensatiepakket?

- Delta Kenniscentrum Vlissingen, gericht op voedsel, water en energie
- Grootschalig justitieel complex, met onder meer een extra beveiligde rechtbank, een kenniscentrum tegen ondermijning en een extra beveiligde inrichting.
- Snellere treinverbinding vanuit Zeeland naar de Randstad, Brabant en Vlaanderen
- Huisartsenopleiding in Zeeland en een regionaal gezondheidscentrum in Vlissingen.
- Onderzoek naar onder meer waterstof, elektrificatie en verduurzaming van de Zeeuwse industrie
- Ongeveer 20 miljoen voor Investeringsfonds Zeeland\
- Investerings in verbetering arbeidsmarkt
- Vergoeding van gemaakte kosten (20 miljoen)
- Onderzoek naar de afsplitsing van Evides

Burgemeestersbenoeming

Volgende

Burgemeestersbenoeming

Burgemeesters – komen en gaan

Door het jaar heen heeft de commissaris van de Koning regelmatig contact met de Zeeuwse burgemeesters. In dit coronajaar was dat niet anders.

"Ik spreek elke week burgemeesters – periodiek formeel en vaak tussen de bedrijven door. Ik heb afgelopen jaar burgemeesters af en toe gebeld om te vragen hoe het hen en hun gemeente in coronatijd verging. Met de voorzitter van de Veiligheidsregio (Jan Lonink, burgemeester van Terneuzen) heb ik periodiek overleg. Dat hadden we alleen afgelopen jaar wat vaker, onder meer omdat ik heb ondersteund in de contacten met Vlaanderen. Ik heb nieuwe burgemeesters geïnstalleerd en de burgemeestersprocedures begeleid voor de vacatures die zijn ontstaan."

Installatie Jack van der Hoek

"Net als in andere functies komen en gaan ook burgemeesters. En zoals een bedrijf niet ophoudt te bestaan als de baas weggaat en een school niet sluit als de rector stopt, zo is er continuïteit als de burgemeester vertrekt. Er zitten vaak twee kanten aan: enerzijds is het jammer dat een ervaren burgemeester vertrekt maar aan de andere kant brengt de nieuwe burgemeester ook nieuwe impulsen en kijkt hij of zij met een frisse blik naar soms oude uitdagingen. Dat is ook wat waard."

Installatie Fons Naterop

Installatie Marleen Sijbers

De wisselingen

Ook in Zeeland kwamen en gingen er burgemeesters in 2020. Zo nam Kapelle in februari afscheid van waarnemend burgemeester Huub Hieltjes. Hieltjes is nu burgemeester van het Gelderse gemeente Duiven. Fons Naterop volgde hem op. Naterop was daarvoor waarnemend burgemeester van het Brabantse Boxtel.

In mei nam Schouwen-Duiveland afscheid van burgemeester Gerard Rabelink die na een dienstverband van elf jaar met pensioen ging. Zijn opvolger, voormalig gedeputeerde in Noord-Holland Jack van der Hoek, werd op 12 mei door commissaris Polman beëdigd.

In november zwaaide Tholen burgemeester Ger van de Velde uit. Zij ambieerde geen nieuwe ambtsperiode. Mevrouw Van de Velde werd opgevolgd door Marleen Sijbers, voormalig burgemeester van het Brabantse Sint-Anthonis.

Benieuwd hoe een burgemeestersbenoeming in zijn werk gaat en wat de rol van de commissaris daarin is? Bekijk dan [het jaarverslag 2019](#) van commissaris Polman.

Ontmoetingen, werkbezoeken en onderscheidingen

Ontmoetingen, werkbezoeken en onderscheidingen

In andere jaren reisde commissaris Han Polman gedurende het jaar de hele provincie door. Voor werkbezoeken, officiële bijeenkomsten en overleggen of voor meer ceremoniële aangelegenheden. Dit jaar was dat anders, ging vooral veel digitaal. En als iets wel doorging, bevonden de deelnemers zich op gepaste afstand van elkaar. Een paar hoogtepunten.

Routeboek Deltawerken

“Nederland is een prachtig en veelzijdig land om te ontdekken, op zowel de motor als met de auto.” Dat schrijft DUS-Events (De Ultieme Schakel) in augustus in zijn persbericht om ‘Ontdek de Deltawerkenrouteboek’ onder de aandacht te brengen. “Het doel is de Nederlandse en regionale economie te versterken door het maken van leuke arrangementen en mensen van buitenaf naar de regio te halen en te ontzorgen.” Ontdek de Deltawerkenroute biedt routes door het Zuidwestelijke Deltagebied van Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Brabant die een link hebben met de Watersnoodramp van 1953 en de bouw van dertien Deltawerken. Arend-Jan van der Vlugt van DUS-Events overhandigde het boek aan Siemco Louwerse, directeur van het Watersnoodmuseum en aan commissaris Polman.

Heropening De Meestof

Zeeuwse Boekenprijs

Het was natuurlijk niet zo feestelijk als voorgaande jaren maar de winnaars zullen niet minder blij geweest zijn met hun Zeeuwse Boekenprijs. Die ging dit jaar naar Tobias van Gent en Hans Sackers voor hun ‘Slag om de Schelde 1944. De beslissing in de strijd om West-Europa’. De auteurs ontvingen, tijdens een door de coronamaatregelen aangepaste korte bijeenkomst, uit handen van juryvoorzitter Polman elk een fotokunstwerk van de Zeeuwse kunstenaar Janne van Gilst en het juryrapport. Aan de prijs is bovendien een bedrag van 1.000 euro verbonden.

Koninklijke onderscheidingen

De commissaris geeft op basis van het verzoek van de burgemeester advies aan het Kapittel voor de Civiele Orde voor het uitreiken van Koninklijke onderscheidingen. Dit jaar hebben burgemeesters naast de fysieke uitreiking dat soms ook digitaal moeten doen. In totaal werden er in 2020 in Zeeland 204 lintjes uitgereikt. Dat leverde 180 nieuwe leden, 22 ridders en 2 officieren in de Orde van Oranje-Nassau op voor Zeeuwen die zich op allerlei manieren hebben ingezet voor de (Zeeuwse) samenleving.

Boze boeren

Eigenlijk hoort het boerenprotest in het jaarverslag van vorig jaar. Want op 18 december 2019 reden een kleine zeventig tractoren het Abdijplein in Middelburg op, nadat ze 's ochtends al vroeg vanuit Zierikzee waren vertrokken. Via de Zeelandbrug, Kamperland en de Veerse Gatdam trokken de boeren eerst naar de Middelburgse rechtbank om daarna koers te zetten naar het Provinciehuis. Daar ontvingen gedeputeerde De Bat en commissaris Polman hen met koffie en een bolus. De agrariërs kregen vervolgens alle gelegenheid hun ongenoegen over het stikstofbeleid van het kabinet nog eens kenbaar te maken. De Bat en Polman benadrukten dat er in Zeeland altijd een goed contact is geweest tussen de boeren, hun vertegenwoordigers in de ZLTO en het provinciebestuur. Na een uur verlieten een kleine zeventig agrariërs en hun tractoren het Abdijplein weer. Hun mening was luid en duidelijk overgekomen.

Koninklijke Erepennenning

Het was toch wel een vrij unieke aangelegenheid, die 13e juni. Op die dag vervulde commissaris Polman namelijk een soort dubbelrol. Want niet alleen mocht hij het vernieuwde Museum Meestof in Sint Annaland openen, tegelijk opende de commissaris de tentoonstelling 75 jaar Eendrachtbode, de krant die al zo lang zo nauw verbonden is aan het leven op Tholen. Polman, tijdens de opening: "En dat is precies wat Museum De Meestof en in het bijzonder ook de tentoonstelling 75 jaar Eendrachtbode aan hun bezoekers laten

Zilveren Anjer

Het was de bedoeling dat Kees Bos de Zilveren Anjer van het Prins Bernhard Cultuurfonds uit handen van prinses Beatrix zou ontvangen, maar vanwege de coronamaatregelen kon dat helaas niet doorgaan. En dus toog commissaris Polman richting Koudekerke om de heer Bos in diens eigen tuin en op gepaste afstand een brief van de prinses te overhandigen. Er wordt bekeken of de uitreiking door prinses Beatrix alsnog in 2021 kan plaatsvinden.

Op de website van het Prins Bernhard Cultuurfonds is te lezen dat Kees Bos (1937) tijdens zijn werkzame leven journalist en docent geografie was. "Beide talenten heeft hij na zijn pensioen samengebracht als auteur van diverse publicaties over Zeeland. Bijzonder zijn de landschapsatlassen van Walcheren en de Oosterschelde, die van grote waarde zijn voor de geografische wetenschap en het nationaal cartografisch erfgoed. De atlassen geven niet alleen inzicht in het roerige Zeeuwse landschapsverleden maar bieden ook een blik op de ontwikkeling van het landschap van de toekomst." Het Cultuurfonds maakte een mooi filmpje over Kees Bos.

De Koninklijke Erepenninng is een ereteken dat kan worden verleend aan verenigingen, stichtingen en instellingen. Het symboliseert het respect en de waardering die de Koning heeft voor bijzondere verdiensten van de ontvanger. Om in aanmerking te komen, moet die ontvanger aan een aantal voorwaarden voldoen. De belangrijkste: de vereniging, stichting of instelling moet minimaal vijftig jaar bestaan. In 2020 ontving Toneelgezelschap De Rederijkers uit Oud-Vossemeer de Erepenninng uit handen van burgemeester Van de Velde. Het gezelschap bestaat inmiddels 150 jaar. Daarnaast werd er, ter gelegenheid van het 125-

Duiken met De Witte Boulevard

Op uitnodiging van de Nederlandse Onderwater Sportbond mocht de commissaris op een zondag in september onder deskundige leiding van instructeurs van Duikcentrum de Witte Boulevard een zogenoemde introductieduik maken in het Grevelingenmeer en de Oosterschelde. Na een voorbereiding 's ochtends in het zwembad kon Han Polman 's middags met eigen ogen vaststellen dat Zeeland onder water net zo mooi is als daarboven.

Nevenfuncties

Nevenfuncties

Sinds begin van dit jaar is Han Polman voorzitter van de Raad van Toezicht van NBTC Holland Marketing. Een organisatie die zich bovenal bezighoudt met toerisme en zich nadrukkelijk richt op het gezamenlijke belang van bezoekers, bedrijven en bewoners. Een nevenfunctie die bij uitstek lijkt te passen bij een commissaris van een toeristische provincie als Zeeland.

“Al voor de coronacrisis waren we in Nederland op zoek naar manieren om toerisme te spreiden. En internationale hotspots als Amsterdam hebben echt enorme overlast van soms te grote hoeveelheden toeristen – terwijl Nederland zoveel meer is dan Amsterdam en tulpen. Het NBTC heeft daarom een strategie ontwikkeld om de verhaallijnen van Nederland internationaal onder de aandacht te brengen. Dat zijn bijvoorbeeld de verhaallijnen op het terrein van de Gouden Eeuw, van Van Gogh en de waterwerken in Nederland.”

“Na de coronatijd zullen we voortbouwen op die spreiding van toeristen omdat daarmee de leefbaarheid in die overvolle gebieden ook gediend is. Bovendien is het economisch ook aantrekkelijk voor nu misschien nog wat minder bekende plaatsen; de hotspots van de toekomst wellicht.”

“Het NBTC heeft zich dit jaar natuurlijk ook gericht op het zo goed mogelijk terzijde staan van de toeristische sector. Want ook voor deze sector is het een onvoorstelbaar jaar geweest. In Zeeland zag je het ook. Zeker toen de Veiligheidsregio Zeeland moest besluiten even helemaal geen toeristische overmachtingen meer toe te staan. Daarmee waren we strenger dan andere delen van het land. Maar het was nodig om te voorkomen dat de druk op onze gezondheidszorg te groot zou worden. Om vervolgens een goede zomer te hebben waarin er misschien minder buitenlandse toeristen naar Zeeland kwamen maar des te meer Nederlandse. Die kwamen hier op campings en andere verblijfsaccommodaties terecht die zich in no time hadden aangepast aan de nieuwe omstandigheden. Dat geldt ook voor de restaurants en de culturele instellingen. Daar waren gedeputeerde Anita Pijpelink en ik echt diep van onder de indruk. Het heeft bovendien geleid tot verdere samenwerking tussen culturele instellingen. Er is in die verschillende sectoren enorm geïnvesteerd in de anderhalvemetersamenleving, met looproutes, aangepaste theateropstellingen, toiletgebouwen en afhaalrestaurants bijvoorbeeld. Voor al die mensen hoop ik van harte dat we in 2021 gaandeweg weer terug kunnen naar wat in dat opzicht normaal was. Zodat ze iets kunnen terugverdienen van de misgelopen inkomsten en de gedane investeringen.”

De nevenfuncties

Elke commissaris van de Koning heeft nevenfuncties. Soms horen die bij het ambt (zoals het voorzitterschap van het Prins Bernhard Cultuurfonds en – in Polmans geval – van de Roosevelt Foundation), soms betreft het een eigen keuze van de commissaris. Han Polman heeft enkele nevenfuncties in het verlengde van het commissariatschap. Daarnaast zijn er diverse organisaties of initiatieven waar hij zijn naam als steun aan verbindt, zoals beschermheerschappen en lidmaatschappen van comités van aanbeveling. Op de website van de provincie staat [een overzicht](#).

Een passende functie

Gevraagd naar de reden waarom hij 'ja' zegt tegen een nevenfunctie geeft Han Polman een helder antwoord: “Het moet in het verlengde liggen van mijn werk als commissaris, Zeeland moet er wat aan hebben. Ik moet de kennis die ik opdoe in zo'n nevenfunctie ook weer kunnen gebruiken voor mijn rol in Zeeland. Daarnaast zal je mij niet snel zien als lid van de raad van commissarissen van een commercieel bedrijf. Ik bekleed dus met name aan de overheid gerelateerde functies die een link hebben met Zeeland.”

NBTC Holland Marketing

Als Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen is NBTC Holland Marketing volgens de eigen website dé destiniatiemanagement-organisatie van Nederland. Op basis van relevante kennis en inzichten heeft het NBTC een nationale visie op toerisme ontwikkeld. Het NBTC verbindt, faciliteert en ondersteunt steden, regio's, ondernemers en andere partijen bij hun positionering, ontwikkeling en (toeristische) marketing.

Integriteit en Rijkstaken

Integriteit en rijkstaken

Openheid en integriteit zijn belangrijke beginselen van goed bestuur. Het bepaalt het vertrouwen van burgers in hun overheid. En het zijn meer dan regels en procedures, het gaat vooral ook over houding en gedrag van politici en bestuurders. Als onderdeel van het openbaar bestuur heeft de provincie Zeeland integriteit hoog in het vaandel.

Provinciale Staten heeft een speciale commissie op dit terrein die als klankbord dient en adviseert. In het najaar van 2020 stelden Provinciale Staten na advies van de commissie het 'Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers provincie Zeeland' vast. Polman: "Met het vaststellen van het protocol hebben we de 'spelregels' hoe te handelen bij mogelijke schendingen helder vastgelegd. Daarmee is inzichtelijk gemaakt wat we onder welke omstandigheden van elkaar mogen verwachten."

Naar aanleiding van een melding over een vermeende integriteitsschending van gedeputeerde Jo-Annes de Bat in het dossier over keuzes met betrekking tot de Zanddijk in Yerseke in september van dit jaar, gelaste Polman een zogenoemd vooronderzoek. Polman: "Het was een melding over een aantijging waarop ik voor mijn gevoel direct moest reageren." In een extra vergadering van Provinciale Staten kon worden gereageerd op de bevindingen uit het vooronderzoek. Er werd geconcludeerd dat er geen sprake was van oneigenlijke beïnvloeding en er zijn lessen getrokken.

Het was volgens Polman goed een vooronderzoek in te stellen en het getuigt van het serieus nemen van integriteit door daarover in alle openheid een debat te voeren. "Onder alle omstandigheden dient het moreel kompas in het politiek-bestuurlijk handelen de constante factor te zijn. Het bepaalt namelijk hoe we onze rollen en verantwoordelijkheid invullen en met elkaar omgaan – hoe we zaken met elkaar bespreekbaar maken. Dat is van groot belang voor het functioneren van onze democratie. De inwoners van Zeeland moeten kunnen rekenen op een betrouwbare en geloofwaardige Provincie."

In 2020 werd ook de nieuwe Wet bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) van kracht. De Provincie heeft het afgelopen jaar verder gevolg gegeven aan de toepassing ervan. Polman: "De Wet Bibob is een belangrijk bestuursrechtelijk instrument voor de provincie om een integere samenleving te bevorderen." De wet geeft het bestuur de mogelijkheid om te voorkomen dat er oneigenlijk gebruik dan wel misbruik wordt gemaakt van provinciale omgevingsvergunningen. Het afgelopen jaar zijn enkele tientallen vergunningen getoetst. Door komend jaar een nieuwe versie van de provinciale Bibob-beleidslijn vast te stellen, worden deze toetsingsmogelijkheden uitgebreid naar subsidieverlening, aanbestedingen en vastgoedtransacties.

Integriteitsscan

Ook landelijk staan de ontwikkelingen niet stil. Aan de vooravond van de Provinciale Statenverkiezingen van 2019, stelde de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de handleiding 'Basisscan integriteit kandidaat-bestuurders' beschikbaar. Een instrument dat gebruikt kan worden als relevant onderdeel van het benoemingsproces van kandidaat-bestuurders. Daarnaast vervult de integriteitsscan, zoals die al eerder is ingevoerd als risicoanalyse, een belangrijke functie in het bevorderen van de bewustwording binnen het bredere integriteitsbeleid.

Rijkstaken

De commissaris van de Koning heeft op basis van de provinciewet en zijn ambtsinstructie een aantal Rijkstaken. Hij voert die uit namens het Kabinet en legt daarover ook verantwoording af aan de betreffende minister. Het is de bedoeling dat de cvdK de samenwerking tussen instellingen en organisaties in de provincie stimuleert. Hij gaat regelmatig op werkbezoek bij de gemeenten. Daarnaast heeft de commissaris een rol in het proces van benoeming of herbenoeming van burgemeesters. Hij maakt de eerste selectie van de kandidaten, en zorgt ervoor dat het proces volgens de regels gebeurt.

Vooruitblik

[Volgende](#)

Samen werken aan wereldopgaven

Hoewel zowel provinciebestuur als ambtelijke organisatie zich bij de Provincie Zeeland dagelijks inzet voor Zeeland en haar inwoners, reikt hun opdracht verder dan de (provincie)grenzen. Klimaatverandering, de vluchtelingencrisis en nu de coronacrisis wakkeren dit besef nog meer aan. Han Polman: “Wereldvraagstukken zijn voelbaar en vertalen zich naar regionale en lokale opgaven.”

Buiten is het vijftien graden. Niet gebruikelijk voor de maand november. We worden allemaal met klimaatverandering geconfronteerd. Veroorzaakt door de mens of natuur, feit blijft dat er iets moet gebeuren. Als de mens niet anders met deze wereld omgaat, komen we voor een nog groter probleem te staan. Deze ontwikkelingen lopen ook door in het werk van de Provincie Zeeland, betoogt commissaris Polman: “Eigenlijk heeft al ons werk een internationale component: we zijn steeds afhankelijker geworden van ontwikkelingen in de hele wereld.”

De coronacrisis is de zoveelste internationale crisis die het besef aanwakkert dat we van elkaar afhankelijk zijn en landen de handen ineen moet slaan. “Dat besef zou moeten doorwerken in hoe we met onze maatschappelijke opgaven omgaan. We kunnen en moeten echt leren van andere landen en andersom, ongeacht cultuur of afkomst. We zijn allemaal mens en we zitten in hetzelfde schuitje.”

In 2015 kreeg Nederland te maken met de vluchtelingencrisis. “Mensen stonden aan de deur zonder een dak boven hun hoofd. Zeeland heeft zich toen van zijn beste kant laten zien door deze mensen op te vangen.” Komende jaren zal dat ook een thema zijn. “De gemeenten hebben hier een belangrijke rol in. Er zullen afspraken worden gemaakt over gezamenlijke huisvesting en inburgering, en over opvang op een aantal locaties die kunnen meedemen met de behoefte aan opvang die in de tijd kan variëren.”

Daarnaast zijn er meer mensen nodig op de Zeeuwse arbeidsmarkt. “Arbeidsmigranten, andere migranten, vluchtelingen die asiel aanvragen en krijgen: het zijn nieuwe Zeeuwen. Het zou mooi zijn als het ze lukt snel in te burgeren, zodat ze hier een goede toekomst tegemoet gaan.”

Colofon

Colofon

Colofon

Tekst: Provincie Zeeland

Foto's:

Pagina 01: Johan van der Heijden / Shutterstock

Pagina 02: Provincie Zeeland

Pagina 03: Screenshots Tweede Kamer debat - Buitenhof NPO / Shutterstock, S2foto, Provincie Zeeland

Pagina 04: Provincie Zeeland

Pagina 05: Provincie Zeeland

Pagina 06: Johan van der Heijden, Provincie Zeeland, ZorgSaam

Pagina 07: Provincie Zeeland

Pagina 08: Provincie Zeeland

Pagina 09: Marcelle Davidse, Provincie Zeeland

Pagina 10: Johan van der Heijden, Witte Boulevard, Lex de Meester, Yvonne Marinissen, Provincie Zeeland

Pagina 11: Beeldbank.zeeland.nl

Pagina 12: Shutterstock, Provincie Zeeland

Pagina 13: Shutterstock / Google maps

Provinciale Staten

De commissaris van de Koning is zowel voorzitter van Gedeputeerde als van Provinciale Staten. De laatste zou je landelijk kunnen vergelijken met de Tweede Kamer of lokaal met de gemeenteraad. Ook voor Provinciale Staten was het een enerverend jaar.

Uiteraard ging de coronacrisis ook niet voorbij aan Provinciale Staten (PS). Er is het afgelopen jaar zo goed mogelijk geprobeerd in te spelen op de steeds veranderende situaties en de landelijke afspraken. Zo werd er verscheidene keren volledig digitaal vergaderd, vergaderden de Staten tweemaal in Studio A58 in Middelburg en werd de Statenzaal (de vaste vergaderlocatie van PS in het Abdijcomplex in Middelburg) 'coronaproof' aangepast en is er hoe dan ook steeds vergaderd volgens de richtlijnen van de tijdelijke, landelijke speciale wetgeving. Han Polman: "Natuurlijk vergader je het liefst fysiek met elkaar, in één ruimte zonder beperkingen. Maar ook in de andere omstandigheden is het gelukt relevante besluitvorming gewoon te laten doorgaan. Het is prettig te kunnen constateren dat de Statenleden zich daarin veelal constructief en flexibel hebben opgesteld."

Tijdens die vergaderingen stonden Provinciale Staten vaak stil bij de gevolgen van de coronacrisis voor Zeeland en hoe en waar de Provincie de samenleving en het bedrijfsleven zou kunnen bijstaan. Daarnaast kwamen de Staten op 24 april nog een keer extra bij elkaar om met elkaar te debatteren over het afblazen van de verhuizing van de marinierskazeme en was er op 28 september een extra vergadering over vermeende belangenverstremgeling in het dossier Zanddijk.

Daarnaast was er in het afgelopen jaar een aantal wijzigingen in de samenstelling van PS. Zo verliet Robert Koevoets aan het begin van het jaar en Eelco Hoecke aan het einde van het jaar de fractie van Forum voor Democratie. Koevoets sloot zich aan bij ProZeeland terwijl Hoecke kort voor de jaarwisseling bekendmaakte zich aan te sluiten bij de Partij voor Zeeland. Eerder dit jaar volgde bij de fractie van de PvdA Inez Flaming het vertrekkende statenlid Niek Joosse op en verving Sjaak Rijkse bij de SP Sylvia Tuinder. Bij diezelfde partij is Petra Coret de vervanger van de wegens ziekte tijdelijk uitgeschakelde Ger van Unen. Bij het CDA ten slotte werd Jaap Scheele opgevolgd door Maarten Janssens.